

Jõustus: 1. aprillil 1920

Eestikeelse teksti allikas: ERA.36.1.235 (Ringkirjad ja määrused dokumentide hoidmise ja optantide varanduste transpordi kohta Eestisse. Eesti välisministri käskkirjade ärakirjad), lk. 17

Veebis: http://www.ra.ee/dgs/_purl.php?shc=ERA.36.1.235:21

Venekeelse teksti allikas: ERA.36.1.2 (Rahulepingud, määrused ja kirjavahetus postiühenduse korraldamise, opteerimise ja optantide vara Eestisse saatmise küsimuses), lk. 28

Veebis: http://www.ra.ee/dgs/_purl.php?shc=ERA.36.1.2:35

Kokkulepe sõjapõgenejate küsimuse üle.

- I. Käesolev kokkulepe on maksev järgmiste isikute kohta, kes ühe lepinguosalise riigi territooriumil viibivad:
 - a) Ilmasõja, sõja- ja kodanlised vangid
 - b) pantvangid
 - c) perekondade liikmed, kellede pääd teise lepinguosalise riigi territooriumil viibivad
 - d) sõjapõgenejad
 - e) end. põhja-lääne armeelased Eesti ja Eesti soost isikud, kes osavõtnud sõjategevusest Vene Nõukogude Vabariigi vastu Milleri, Denikini, Koltschaki ja Vrangeli armeedes.
2. Sõjapõgenejate mõiste alla käesolevas kokkuleppes kuuluvad kõik need ühe lepinguosalise riigi territooriumil viibivad isikud, kes ilmasõja ehk Eesti-Vene sõja ajal maha jätsid vaenlastest ähvardatud ehk nende poolt äravõetud alalised elukohad ühe lepinguosalise riigi territooriumil ehk jälle said neist kohtadest sõjaliste või kodanliste võimude korraldusel väljasaadetud.

Märkus: Sama sõjapõgenejate järku kuuluvad isikud, kea vangivõetud endise Põhja-Lääne armee poolt ja kes mitte sinna ega ka Eesti sõjaväkke astunud ei ole.
3. Punkt I tähendatud isikud, kel Tartu rahulepingu 4 artikli põhjal opteerimiseks õigust pole, käivad reevakueerimise alla üleüldisel alusel teistega. Riigil, kes saadab ses artiklis tähendatud isiku, pole õigust äraütelda tema uuesti vastuvõtmisest sel juhtumisel kui puudub teise riigi nõusolek tema jätmiseks oma territooriumile.
4. Kõik käesoleva kokkuleppe punkt I nimetatud isikud võivad saadetud saada escheelonidega, vaguni viisi ehk üksikult, kus juures nende isikute nimekirjad ja lubatähed nii selle riigi, kes saadab, kui ka vastuvõtja riigi vastavate võimude ehk asutuste poolt viseeritakse.

Märkus: Riigil, kes vastuvõtab punkt I tähendatud isikuid, on õigus üksikutele isikutele oma territooriumile sissesõitu mitte lubada.
5. Punkt I nimetud isikute kui ka nende varanduste vedu sünnib raudteesid mööda saatepunktist kuni lähtepunktini hinnata. Kumbki lepinguosalistest riikidest võtab veo kulud oma territooriumi piirides enese kanda ja mingisuguseid nõudmisi nende kulude katmise kohta teisele poolele ette panna ei või.
6. Kõigil punkt I nimetud isikutel on õigus oma varandust kaasa viia iseäraliste sõjapõgenejate kraamiveo määruste põhjal, mis täiendavalt kokkuseatakse.

7. Käesolev kokkulepe loetakse jõusse astunuks 1 aprillist 1920 a.

Eesti-Vene sõjavõrgide vahetamise
segakomisjoni Eesti delegatsiooni esimees

[Allkiri: A. Сенье]

Komisjoni liikmed

[Allkiri: Н. Жданов]

[Allkiri: Аболтин]

[Allkiri: A. Старр]

Sekretär

[Allkiri: М. Шапиро]

Tallinn

Eesti-Vene sõjavõrgide vahetamise
segakomisjoni Eesti delegatsiooni

Esimees

[Allkiri: A. Birk]

Komisjoni liikmed

[Allkiri: A. Kirschbaum]

[Allkiri: Joh. Sarman]

Sekretär

[Allkiri: P. Leoke]

Algkirjaga ühtlane [Allkiri: P. Leoke]

Соглашение по беженскому вопросу.

- I. Настоящее соглашение распространяет свою силу на следующие категории лиц, находящихся на территории одного из договаривающихся государств:
 - а) военных и гражданских пленных мировой войны,
 - б) заложников,
 - в) членов семейств, главы которых находятся на территории другого договаривающегося государства,
 - д) беженцев
 - е) чинов бывшей северо-западной армий в Эстонии и лиц Эстонского происхождения, участвовавших в военных действиях против Р.С.Ф.С.Р. в армиях Миллера, Деникина, Колчака и Врангеля.
2. Под понятие беженцев в смысле настоящего соглашения подходят все те, находящиеся на территории одного из договаривающихся государств лица, которые или во время мировой войны или русско-эстонской войны оставили угрожаемые или занятые неприятелем свои места постоянного жительства на территории одного из договаривающихся государств, либо были выселены из этих мест распоряжением военных или гражданских властей.

Примечание: В эту же категорию беженцев входит лица, взятые в плен бывшей северо-западной Армией и не вступившие в ее ряды, ни в ряды Эстонской Армии.
3. Указанный в пункте I лица, неимеющая по ст. 4 Тарту-Юрьевского мирного договора права оптации, подлежат реэвакуации на общих основаниях с другими, государство, отправившее указанное в сей ст. лицо не имеет право отказаться от его обратного принятия в случае отсутствия согласия другого государства на его оставлении на своей территории.
4. Все указанные в п. I настоящего соглашения лица могут отправляться эшелонами, повагонно или индивидуально, причем списки и пропуска этих лиц визируются соответствующими властями или учреждениями равно как государства отправляющего, так и государства принимающего этих лиц.

Примечание: Государству принимавшему указанных в п. I лиц, предоставляется право отказать в праве въезда на свою территорию отдельным личностям.
5. Провоз указанных в п. I лиц, равно как и их имущества, совершается по железным дорогам от пунктов отправления до пунктов назначения бесплатно. Каждое из договаривающихся государств расходы по этому провозу в пределах своей территории принимает на свой счет и никаких требований относительно возвращения этих расходов другой стороне пред являть не может.
6. Всем лицам указанным в п. I разрешается вывозить свое имущество на точном основании особых правил о провозе беженцам багажа, имеющими быть установленными дополнительно.
7. Настоящее соглашение считается вступившим в силу с 1-го апреля 1920 года.

Председатель Российской Делегации
Русско-Эстонской Смешанной Комис-
сии по обмену военнопленных.

[Allkiri: A. Сенье]

Члены комиссии

[Allkiri: Н. Жданов]

[Allkiri: Аболтин]

[Allkiri: А. Старр]

Секретарь

[Allkiri: М. Шапиро]

Гор. Ревель

Председатель Эстонской Делегации
Русско-Эстонской Смешанной Комис-
сии по обмену военнопленных.

[Allkiri: A. Birk]

Члены комиссии

[Allkiri: A. Kirschbaum]

[Allkiri: Joh. Sarman]

Секретарь

[Allkiri: P. Leoke]

С подлинным верно: [Allkiri: P. Leoke]